

A'
CSASZARI ÉS KIRALYIFELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 15.

Költ Bétsbenn, Böjt Előhavának (Februárius) 22-dik
napján 1803-dik Esztendőben.

B é t s.

Sok históriák történnek itt a' kutyákkal, hol egyszer, hol mászor. Némellyek olly betsben tartják ebeiket, hogy azoknak asztalt tartanak, 's még kíméllik attól a' mire valók rendszerént, hogy tudniillik a' házat őrizzék. Szokás bizonyos jellel megkülönböztetni őket, 's azzal mennek ki kísérőbe, vagy magokba. Megkapja a' maga portzióját, a' mellyik jel nélkül ide 's tova ögyeleg. A' minapában, mikor még a' Duna bé nem fagyott, kiment egy tanúlt pudú a' Duna partra. Tsak hamar szemébe tűnt a' mellette elmenő petzérnek, ki nem látván semmi jelt rajta,

P

neki fogta a' botját, hozzá sújt a' pudlihoz: de a' botot kiszalasztván kezéből, a' Dunába ejtette. A' pudli tüstént utánna úszott, ki hozta szájában az ütleket, 's a' petzér eleibe vitte, mellyel a' hűséges kutyát ez agyon verte. Bizonyos Poëtának következendő versek írására szolgálatott alkalmatosságot a' hűséges pudli:

Quid canis hic erras? infelix tu sine signo!

Lictoris, nescis? mors tua fustis erit.

En vibrat: falso sed mors praetervolat ictu,

Et cadit in flumen: mors tua fertur aquis.

Nec mora: docte canis praedas eflumine ferre,

Insilis, et mortem protinus inde refers

Ræddis Lictori fustem; sed Lictor eodem

Te petit ingratus: victima grata cadis.

Ez előtt néhány esztendőkkel, megjárta egy Német Országi Tudós, Angliát, Frantzia Országot, és Európának más részeit is. Nem a' léven tizélja, hogy csak a' levegő eget változtassa, és magát megfzellőztesse, hanem az, hogy a' Nemzetek lelkét, gondolkodása módját, egy szóval karakterét, minden részre hajlás nélkül kitanulja: ennél fogva a' legnagyobb embereket, mindenféle Tudósokat, meglátogatta, azoknak társaságában sok időt töltött, minden nevezetes dolgokat szoros vizsgálás, még pedig a' józan ítélet tétel által megrázogatott vizsgálás alá vett, hogy valami módon olyat ne fogjon valamelly Nemzetre, a' miben annak, általjában vévén, se híre se tanátsa. Frantzia Országban sok olyan Tudósokra talált: kik a' magok tudományában ugyan csak othon vóltak: de mihelyt abból kiugratták őket, mintha egygyet fordúlt volna a' világ előttök, mindent öfzve-zavartak. Egy Fran-

tzia Tudós nevezetesen, (ha ugyan az illetet tudósnek lehet nevezni) kinek a' geographia nem vólt kenyere, azon nagy darab részről, melly Hamburgtól fogva Nova-Zemblaig nyúlik, azt állította, hogy a' tsak két annyi kiterjedésű mint Picardia. — Sokan a' Tudós Utazót, a' Grönlandiai lakosokról tudákozták meg, mint-ha azok éppen Lipsia szomszédságában laknának. Hogy azzal nem szolgálhatott, a' mit nem tapasztalt, a' Frantziák, kikkel beszélt, orosz neven vették, sőt azt is mondták néki: az Úr, a' mint látszik járatlan a' maga Hazájába. Igen, felele amaz, ha úgy tartják az Urak, hogy a' mi Északra van, annak mind Német Országoknak kell lenni. Másik Frantzia, ki hasonlóképpen Tudós név alatt akarta magát esmertetni, hosszason beszélt rólla, hogy fogják a' lakosok Bergen körül Norvégiában a' medvéket, (a' miről egy Bergeni lakos sem tud semmit is.) Sőt, hogy a' Publikum se maradjon, ezen hasznos esméret nélkül, leírta, és nagy költségen kiadatta az egész dolgot. Hihetőképén azután indult el: mivel Dánia némelly map-páji titulusai körül, két izmos ember van kifestve nagy fütykössel, 's azt gondolta, hogy az a' lakosok izimere, mellyel azok a' medvéket szókták föbe verni. — Talált olyanokra is, kiknek szájak majd kitört a' Német szóba, és a' Német literatúrához tsak annyit értettek, mint a' tyúk az abécéhez, még is azt állították, hogy az említett, Nyelv alkalmatlan a' gondolatoknak meghatározott kifejezésére. A' dolgot onnan próbálták, hogy második Fridrik is Frantziául beszélt, 's ezen a' nyelven is írta munkáit. M.

vólt mit tenni az útnak? Németre akarta fordítani a' beszélgést: de egy lélek se értette mit beszéll, 's a' sok Frantzia betsülettel letorkolta. Világ szerte vagynak tudákosok, kikre kár egy szót is vesztegetni: mert tsak annyira megy az ember vele, mintha a' falra hányná a' borsót.

Mikor valaki úgy utaz, hogy azok nyelvét, kik között megfordúl, vagy éppen nem, vagy téltúl érti, azomban még is jegyzéseket tesz az egész Nemzetre nézve: annak a' szaván tsak annyit lehet építeni, mintha valaki, Afrika' melegebb, de még az Európaiak előtt nem egészen esmeretes részeit, az onnan hozzánk repülő góják kelepeléséből akarná megítélni. Ide mennek ki minden vélekedések, mellyek a' puszta hangon épülnek. Sok kezek közt foroghat az a' könyv, mellyet egy idegen Utazó (elég az ide, hogy idegen) Magyar Országáról tett jegyzéseivel töltött meg: de a' melly jegyzések nagyobb részént olyan híjánosok, hogy a' gyermek is észre veszi. Soha se tudná az ember mit akar, mikor azt írja le, hogy egy helyen, a' hol vásárnap megfordúlt, a' hajadon leányok öfzve fogóztak, 's a' szélső hón-allja alatt bújkáltak danolva. Tudva van ez a' játék neme. Megütöközött az Utazó abban is, hogy a' Bíró, a' ki lovakat rendelt alá pénzért, bötöt hordoz a' kezében. — Vízre vinné az embert, az ilyen Író, ha magára nem vigyázna. — Más Nyelvre is le van fordítva ez az utazás, és a' mi méreg borsúság, úgy van elejbe festve egy közönséges Magyar, hogy a' haja előre van fésülve, fürtök re szedve, mintha valami borbély vagy paróka

tsináló forgott volna körülötte. A' mi több, nadrágba van festve, de a' melly gombokra van kélzítve, mint a' Sansculotoké, holott bizonyos az, hogy az effélét nem tudom mennyi fizetésért se húzná fel a' közönséges Magyar, a' ki úgy megfzorítja magát a' nadrág-szíjjal, szint' úgy ropog. Azon vidéket, mellyet maga a' természet úgy formált, hogy ha az ember megjárja, tsak nem Poëtává kell lenni, nem betsüli úgy ez az Útazó a' mint kellene: mivel ott nem talált holmi fagyláltra, vagy mire, hanem a' jó Magyar bort kapuval mérték. Néki nem tetszett a' bor, mint hogy nem Malagának Champagnernek hívták. — Azon panaszkodik, hogy a' kotsissa úgy megittasodott, hogy hegynek völgynek neki hajtott: holott maga adott neki áldomásra valót, tsak hogy jól meghordozza. Jó hogy rá nem fogta, hogy a' lovak Magyar Országban vadon termenek, — Az épületek sem tetszettek néki: nem tudván semmit is benne, hogy sok alacsony házakban, millyen jó féle emberek laknak, kik körül a' boldogság és a' megelégedés lakik. — Képzelní is alig tudja azt más Nemzetből való ember, a' mi még megvan helyel helyel a' Magyarok közt. Ide lehet érteni azt, hogy a' Magyar pénzért se teszi magát bolondá. Ha módja van benne ingyen is szolgál: a' midőn más Nyelvekből ez a' szó is kimúlik ma holnap: ingyen. Barátságát nem tolja másra erővel: azomban azt szentül megtartja. Keveset szól, 's nem ok nélkül. Sokat eltűr: de érez is. A' maga árnyékától meg nem ijed. Rendesen lát dolga után: nem töri fejét a' jövőndön. Sovárogni nem szeret: de azomban nem

is fersérl. — Illyeneket és illyenekhez hasonlókat, nints mód benne, hogy az olyan utazó írhasson a' Magyarrról, ki a' viseletet a' Frantzia módihoz, az épületeket az Olasz ízléshez méri; és a' ki tsak ott tartja a' boldogságot, a' hol az asztali készület közt sok pénzt érő ezüst edények is vagynak.

Magyar Ország.

Igen ártatlan gyönyörű-égekben áll, édes Házánk némelly részeiben a' farsangi mulattság. Néhol a' gátyás gyermekek a' farsangi estvéken megindúlnak. Mindeniknek egy egy fa nyárs a' kezében, 's hopp! hopp! farsáng! hangzik a' szájból. Bé mennek a' Gazdák házaikhoz, 's vagy az ablak alatt mondják el, a' nagyobbaktól szájról szájra által adott egygyűgyű verseiket, vagy pedig megrángatja az első a' konyha ajtó fa retelzére kötött madzagot, 's a' házban dolgozó leány bébotsátja, a' farsangoló ifjú sereget. Ekkor a' ki mit tud elmondja. Úgy halgatja a' Ház nép az illyeneket, hogy némellyikkel kétfzer is elmondhatja verseit. Hol vette magát ez a' szokás, nem bizonyos. Elég az hozzá, hogy a' Patriárkai boldog idökre emlékeztet, mikor még a' fa árnyékában letelepedett Atya körül, az ifjak jádzodoztak. — A' farsangoló gyermekeknek adott jutalom, áll, fa nyarsaikba dugott szallonnából, vagy egy darabb kolbászból. Az a' Gazda, a' ki ki akar tenni magáért, néha egy krajtzárt is ad szü-(szív)hőagjából, valamellyik gyermeknek. — A' jó szánúttal vagy fát szokott a' Gazda hordani télen, vagy trágyát vifsz ki szántó földjére. Mikor egy kevés érkezése van, felrakja tselédit szánjára, 's a' közelebb lévő hely

ségben lévő rokonai látogatására megy. Itt lehet látni, melly tiszta szívvel fogadják a' vendégeket. — A' házi magános mulattsága abban áll főképpen a' Gazdának, hogy a' téli napokban tsendesen él háza népével abból, a' mit fáradsága által bészerezett. — Midőn marhái körül való gondoskodásán estve kereftsztül esik a' Gazda, leül hálaadással, alattony, és néha tsak holmi négy lábú mosó székből álló asztala mellé: a' kik tselédi közzül hozzá férnek, körül állják az ételt, a' többinek juttat a' gondos Gazda-aszfzony abból a' mit készített. Ha mód van benne, néha a' kulats is egygyet fordúl közöttök. Mikor bor nints, a' víz is jól esik. — A' kézfogók leginkább farsangban esnek. A' lakodalmakra sokan öszve gyűlnék; mivel tsak nem az egész falu lakosi, rokonsággal vagynak egymáshoz köttetve, legalább ki koma, ki sógor. Midőn bémennek a' vendégek a' konyha ajtón, vagy a' Násznagy, vagy a' tiszta szívű Gazda és Gazda-aszfzony fogadja őket, hasonló tiszta szívből származott köszöntésekkel. A' lakodalmas Nép közzül, a' Férjfiak kalapjaikról, másfélújni szélességű aranyos papiros nyúlik le, mellynek a' végire tollak vagynak kötözve. A' Fejér személlyek, olyan ruhákba jelennek meg, mellyeket magok fontak, magok szöttek. Némellyiknek az ing válla ki van varva fekete szörrel, vagy selyemmel: de a' mellyen a' módít áruló egy öltést se tett. Nem győzné külömben a' szegény Gazda, vendégeit jól tartani, ha mindenik tyúkkal, kaláttsal, béles-sel, kulats borral nem jelenne meg a' hívatalra. A' főző Aszfzonyok fáradsága a' kása-pénzből kikerül. Mikor felkél az asztal, a' tántz el-

kezdődik, mellyet ki ki úgy jár a' mint tud. Sokszor három húrral 6 lakodalmat is kereftül hegedül a' muzsikás Tzigány, abból a' fogásból kezdvén a' nótát, a' mellyikből lehet. — Így mennek el néhol a' Farsangi napok, olly ártatlan gyönyörűségek között, mellyek kielégítik, a' magok határában megmaradó boldog emberek.

Bártfa Febr. 4-dikén. A' gabona ára mostanában szembetűnőképpen alább szállott nálunk, azomban a' hús nem akar ótsódni. Az utolsón az által igyekeznek az ide való Tisztviselők segíteni, hogy megengedték, hogy a' kinek kedve van marhát vághasson, sőt a' húst, a' vidékiek is béhozhassák.

Futakról Febr. 8-dikán. Nálunk olly szörnyű hideg lett egyszerre, hogy a' Dunán mindenfelé járhatunk terhes szekerekkel is. Nagy hó is esett mindenütt körül belől, melly a' Szeremségben a' favágást egészen meggátolja. Ha mindenütt illy nagy a' hó, Tavaszra kelve elkerülhetetlen lesz az árvíz. Egész Januárius végéig azt gondoltuk, hogy telünk se lesz. A' takarmánynak ára sem völt: de tsak ugyan rá jöttünk arra a' régi Magyar példa-befzédre, hogy nem e-
lzi meg a' farkas a' telet; pedig farkas tsak ugyan sok van ám ezen a' vidéken, és a' juhászoknak, 's juhos-gazdáknak elég kárt tesz.

Buda Febr. 18-dikán. A' folyó hónap 12-dikén, nagy pompával és örömmel tartatott itten a' Cs. Királyi Felség' Neve napja. Nádor Ispány Ő Királyi Hertzege is jelen völt, több nagy méltóságú Uri Személyekkel egygyütt, a' várbeli templomban tartott ájtatosságon, midőn

a' Királyi Felség szereztsés életéért esedezések tartattak. Míg az Isteni szolgálat tartott: az alatt az itt lévő G. Sztáray Gyalog Regimentje fegyverben állott a' vár piattzán, és a' közönséges örömet puska szó, 's a' vár fokaira szegezett ágyú ropogás által jelentette. Azon a' napon pompáson megvendégelt Nádor Ispány Ő Királyi Hertzegsége, sok nagy Rendű Úri Méltóságokat.

N é m e t O r f z á g.

Berlin Febr. 1-ső napján. Császári Királyi Követ Gróf Stadion, ki eddig az itt lévő Királyi Udvarnál volt, tegnap volt Ő Felségénél utolsó audientzián, midőn egyszersmind bútsut vett, és Béts felé veszi útját. Helyébe jön ide Követnek, Gróf Metternich, ki eddig Dresdában volt a' Választó Fejedelmi Udvarnál. — Közönségesse tétetett itt a' Berlíni Udvar által elfoglalt tartományoknak leírása, mappával egygyütt.

Berlin Febr. 2-dikán. A' régi Római Írókban, nevezetesen a' Poétákban, találhatni annak nyomait, hogy néha, és néhol, tulajdon értelemben vett köesső esett. Ezt a' vélekedést, a' természet vizsgálók a' vén aszszonyi mesék közszámlálták. Azomban voltak olyanok is, kik azt hittek, hogy a' holdból hullanak le azon kö darabok, vagy pedig más égi testből. A' Királyi Akadémiának utóbbi Gyűlésében, Fő Orvosi Tanácsos Klapproth Úr, ezen dologról való értekezését elő terjesztette, mellyben azt mutogatta, hogy a' vas és kö daraboknak a' levegő égből való hullása, nem közönséges természeti történet ugyan, de azomban olyan, hogy valóságáról kételkedni nem lehet: mivel a' ta-

pafzталás bizonyítja, és a' levegő égből leeső
 ilyen testek tulajdonságának, természetének meg-
 vizsgálása, erősíti a' dolgot. A' maga tapafzta-
 lásaiból is mutogatta állítása valóságát Klapproth
 Úr, 's elbeszélte, hogy 1794-dik esztendőben
 Sienánál Olasz Országban, első módra esett kö-
 veket maga megvizsgálta; és 1751 Zágrábnál le-
 esett, 's 71 forintnyi nehézségű vas matérián,
 hasonlóképpen próbát tett. — Ezek szerint fun-
 damentoma volna Cladny vélekedésének, melly
 azt tartja, hogy az ilyen, levegő égben repke-
 dő, 's sokszor hűsz, 's több mértföldnyire is
 elvetődő rézetskék, valamelly tüzes golyóbisok-
 nak elpattant maradványi. — Néhol a' Magyar
 Házában, azt tartják a' lakosok, hogy vas-salak,
 (olyan forma matéria, mint a' millyen a' vas
 tüzesítése után marad a' koh fenekén) esik le a'
 levegő égből; a' melly állítás Klapproth Úr vé-
 lekedése szerint, nem fundamentom nélkül va-
 ló. — Gróf Stadionnak adta a' Pruszi Király,
 Nagy Károly Császárnak azon övét, melly ed-
 dig Achenben tartatott, de azután a' Prusziak
 kezébe került, és Paderbornba vitetett. Olly
 tzeállal adatott által az említett Grófnak, hogy
 azt magával Bétsbe vigye, és azzal kedvesked-
 jen a' Császári Királyi Felségnek.

Regensburg Febr. 7-dikén. Megérkezett ide
 Párisból az az útasítás, mellynél fogva, a' Tos-
 kánai Nagy Hertzeg kára kipótolását illető pon-
 toknak, a' Diéta több végezéseéhez kell ragasz-
 tatni. Az is megvan határozva ezen Párisi tu-
 dósításban, hogy a' Rajnán lévő vámok jövedel-
 me a' Német Orzági Kantzellárius fizetésére for-
 dítottatik, úgy azomban, hogy köteles lesz az

említett vámokkal öfzve kötött adósságot fizetni. Azomban úgy látfzik, a' Regensburgi későbbi tudósításokból, hogy a' Diéta nem állapotdott volna meg egészen abban, a' mi a' Fő Kantzellárius ezen jövedelmét illeti, és hol egy hol más ellenvetések akadályúl voltak még eddig abban, hogy ez a' dolog a' többi végezések laistromába bététessek. — Nem bizonyos még az is, hogy a' Baváriai V. Fejedelemnek, az Eichstädti Püspökségért mi adódik mi nem? Most is foly azon Hatalmasságok közt ez eránt az értekezés, kiket a' dolog közelebből illet.

Azon Fő Directorium, mellyet a' tudományok és Oskolák gyarapítására állított fel a' Baváriai V. Fejedelem, következő fontos serkentését tette közönségessé, azoknak öfztönözése, kikre a' Nevelés, tanítás bízattatott: „A' mi Választó Fejedelmünk, meglévén belsőképpen győzettetve a' felől, hogy az emberi, és polgári boldogság tsak az által virágzik, ha a' Nemzetben a' szükséges esméretek elterjednek; tudván, hogy az ifjúságnak szorgalmatos nevelése által lehet ezt a' tzélt elérni: javításokat akartenni a' falusi Oskolákra nézve. Nép és a' Vallás Tanítói! az Oskolákra vigyázó Fő Directorium, él ezen nevezetes alkalmatossággal, 's meghív benneteket arra, hogy vele egygyütt munkálódjatok ezen tzél elérésén. Erre nézve tétett az a' rendelés, hogy minden szülék az arra rendelt Oskolákba küldjék fiú és leány gyermekeiket. Ha mind a' Szülék, mind az Oskolatánítók, igyekeznek a' Választó Fejedelem jó tzéljainak elérésén; ez által felette sok jó hárul a' lakosokra. A' Tanítók fizetésének nagyobbítása

magában még nem teszi az Oskolákat virágzókká, és az azokban lévő Tanítókat alkalmasokká. Értelmes és jó szívű emberek! az erköltsiségnek, és az emberek boldogságának belső érzése emelje fel szíveteket, buzdítsa szíves törekedéseiteket: és meglátjátok, hogy így azok, kikből fog állani a' következő Nemzettség, nem romlanak el. Csak a' tunya és okatlan restes ott, a' hol az erköltsiség, Vallás, az emberek, és a' Haza boldogsága forog kérdésben. Annyi mintha ezeket fel se vennétek, ha tehetségtek szerént nem igyekeztek ezen szent tétel elézésén. A' polgárokból áll, mint emberekből a' Társaság. Ti azoknak tanítására, és formálására hívattattatok. Mi lehet előttetek fontosabb, mint azon munkálodni, hogy az erköltsiség, és a' szükséges eszmérek minél jobban kiterjedjenek a' köznép között? Ne csak félig meddig tellyesíttsetek a' rátok bízott kötelességet, 's ne utáljátok meg a' kitsinyeket! Látogassátok meg minél gyakrabban az Oskolákat, 's öntsetek azokba új életet. Tanuljanak töledek az Oskola Tanítók. A' tanítani valókat, a' tanulók idejéhez értelméhez képest intézzétek, 's azon legyetek, hogy a' tanításra rendelt órák hasznosan töltsessenek el. A' gyermekekben, nem csak akkor gerjesztessenek, erköltsi és vallásbeli indulatok, mikor azok énekelnek, vagy imádkoznak, hanem minden alkalmatosságokkal. Ne engedjétek meg, hogy valamit értelem nélkül olvassanak vagy tanuljanak! Vigyázzatok arra, hogy a' Tanítók ne úgy bánjanak velek mint a' barmokkal, hanem hibáikat megjobbítsák, és illetlen keménységekkel őket ne kedvetlenítsék. Tanítók! olvassátok, vizsgáljátok azokat, a' mit

a' nagy tapasztalású Nevelők, Niemeyer, Parizech, Rochow, Vierthaller, és mások írtak. Mindenkor tiszteletben tartsatok a' jó rendet. — A' jó, tsak a' szíves törekedés által meggy tökéletességre." 's a' t.

Frantzia Ország.

Páris Febr. 5-dikén. Megérkezvén Frantzia Országba Generális Leclerc közönséges izomórúságot okozott halálának híre, azzal a' tudósítással egygyütt, hogy a' Sz. Domingóban lévő Frantzia seregnek nagy szűksége van a' segítségre: próbát tett a' Hadi dolgokra ügyelő Minister, és olly sereget akart állítani, melly önként vállalkozott polgárokból gyűljön öszve. Közel 60 ezeren írátták be magokat, a' katonai szolgálaton kerestül esett polgárok közzül ezen seregbe. Az első Konzulnak értésére esvén a' dolog, azt bírta a' hadi dolgokra ügyelő Minihisterre, hogy tegye bizonyosokká ezen bátor szívu polgároka', meglegedése eránt, és mondja meg nekik, hogy a' segítő sereg már elindulván Sz. Domingó felé, nints szűkség most annyi emberre. Azomban azt is adja tudtokra, hogy ezen tselekedetet, úgy velzi Bonapárté, mint azon ditsösségre való törekedést, melly a' Frantziák hathatós vitézségének bizonyása.

Mostanában majd minden departamentombeli lakosok figyelmetességének tárgya, a' Tisztviselők válaasztásának módja. Mivel ez a' mód, ez előtt egynehány esztendőkkel hozott törvények által van meghatározva, de a' melly azolta több Szenátori, és Konzuli végezések által megváltoztatott, valamint szinte a' Kormány-szék által az, Elölülőkhöz és Gyűlésekhez egy-

szér is másfzor is küldött útasításoknál fogva tsak nem új lábra állíttatott: talán nem lesz szükségtelén a' Tisztek-választásának mostani módját illetni. — Minden kerületben van egy választó Gyűlés, melly Kántonbeli Gyűlésnek nevezetik, melly olyan polgárokból áll, kik a' Községek Előkelőinek laistromába felvagynak írva. Továbbá olyan polgárokból, kik ezen laistrom képzülésétől fogva, közönséges Hívtalókra kinevezettek, és ennél fogva ahhoz is jussok lett, hogy a' nevezett laistromba béirattassanak. Végezetre azon polgárokból áll ezen Gyűlés, kik nem íratattak ugyan bé az Előkelők közzé: de ezen bé nem íratásnak ellene mondotak, és jelentéseket az Elölülők is helybe hagyták. — Voksolhat valaki valamelly Kántonbeli polgárok között, ha mingyárt ott nem lakik is: elég ha oda fizet. Minden ilyen Gyűlésnek van tulajdon Elölülője, négy Voksfzedője, és egy Titoknokja. Az Elölülőt az első Konzul nevezi ki. A' Voksfzedők, a' Nép-véneiből, és két Elölkelőkből állanak, 's olyanokból, kik legtöbbet fizetnek a' Kántonban. Az Elölülő, és a' négy Voksfzedő választja a' Titoknokot. Az Elölülő vigyáz a' Gyűlés tsendességére is. A' bátorságra ügyelő katonaság, parantsolatjától függ addig, míg tart a' Gyűlés.

Mivel bizonyos Szenátori végezésnél fogva azt akarta a' Kormányfő és a' Szenátus, hogy a' törvényhozó rész Nemzeti képviseléssel bírjon: ennél fogva a' végeztetett, hogy ezután, a' Szenátus, és a' Törvényhozó Tanács Tagjai, tsak a' választó Gyűlés által javasolt polgárok (Kandidatusok) közzül tétettetnek, és hogy ezen

választó Tagok, a' Kántonbeli Gyűlés által neveztesse ki. Ennél fogva van: departamentombeli Választó, és kerületbeli Választó rész. Az első a' Státus Tanács, a' második pedig a' Tribunátus tagjait nevezi ki. Mind a' kettőnek van jussa, hogy a' Törvényhozó Tanácsba Képviselőt küldjön.

Ezen kívül az első rész két polgárt nevezhet ki a' departamentombeli, a' második pedig a' kerületbeli Tanácsba, ha híjjános a' Tagok száma.

A' kerületbeli választó rész tagjai annyin vannak, a' mennyi 500 polgár van a' kerületben, vagy világosabban szólván, 500 polgár közül egy lehet ilyen taggá. Össze vévén őket 200-nál többen nem lehetnek, de 120-nál sem kevesebben.

A' mi a' departamentombeli választó tagokat illeti, ezer polgár közül egy választatik. Mind össze 300-nál többen nem lehetnek. Kerületbeli választóvá tétethetik akarmelly polgár: de a' departamentombeli választók olyan polgárokból tételnek, kiknek az adójok legtöbbre megy. Ezek az utólsók, ha egyszer kineveztetnek, míg élnek nem változtattatnak. Elvezthetik mindazáltal ezen megfiztetéseket, 1. azon okok által, mellyeknél fogva valaki polgári jussát is elveszti. 2. Ha elegendő ok nélkül egymás után három Gyűlésen nem jelennek meg. 3. Ha valamellyik ollyat tsinálna, a' mi a' tulajdon becsületnek, és a' Hazának kárára volna. Az okok közöltetnek a' Kormányfőzékkel, melly ezeket vizsgálja küldi a' Gyűlésnek, és az a' voksok többségéhez képest tehet ki valamelly tagot hívatalából.

Ezen departamentombeli választók neveznek ki olyan két polgárokat, kiket az első Konzul tsendességre ügyelő Bírakká telfiz.

Végezetre ezek neveznek ki 5000 polgár közül olyanokat, kikből az első Konzul a' Városok vagy Községek Tanátsosáva egygyet telfiz, ha tudnillik a' nevezett Tanátsnak híjja esik.

Tudósítás.

Közel Budához, egy Cs. Királyi Pósta Hivatal adatik el, minden hozzá tartozandó jó épületekkel, szántó földekkel, rétekkel, kertekkel, szarvas-marhákkal, lovakkal, és minden némű gazdasághoz, és Pósthöz tartozandó requisitumokkal. A' kinek tehát szándéka volna megvenni: méltóztassék Schall Ferentz Pósta Tiszt Úrnál Pesten magát jelenteni.

Másodszori Jelentés,

Arendás Jószág kerestetik.

Magyar Országban, a' Dunán túl való részben, (Posony Vármegyét még is hozzá-vévén) kíván egy valaki ezer forinton-fellyül, 7000 forintig való jövedelmű jószágot, hat, a' vagy több efsztendőkre, illendő, és emberséges embernek hitelét nem érdeklő kötések mellett, a' marhának, és Instructionnak meg, vagy meg nem vételével, árendában venni, Ollyast kinek kiadni, kedve, és szabadsága volna, jelentse magát, a' jószágnak hiteles Conscriptiójával, Szombathelyen, Nemzetes Nagy György Úrnál, több Méltóságos Úri Házaknak Fiskálissánál, a' ki is azontúl felelni, és alkudni fog.